

“Die docenten zijn het probleem niet!”

Nieuwsgierig naar wat de implementatie van Blended Learning binnen het hoger onderwijs al dan niet in de weg staat, ging ik in gesprek met twee experts op het gebied van ‘blended learning’ binnen Zuyd Hogeschool.

Door Evelien van Limbeek

Paniek in de tent

“Die docenten zijn het probleem niet, die willen meestal wel”, zegt Nynke de Jong, onderwijskundig adviseur binnen Zuyd Hogeschool, wanneer ik haar vraag naar wat de implementatie van Blended Learning in de weg staat. Wat ze in de praktijk ziet, is dat docenten vaak in paniek raken als er wordt gesproken over ‘blended Learning’. “De onzekerheid slaat dan toe en vaak zie je dan in eerste instantie weerstand vooral bij de oudere docenten.” Toch is haar ervaring dat wanneer je docenten helpt en vooral uitlegt waarom het toepassen van ‘blended learning’ meerwaarde heeft voor zowel de docent als de student, dat de weerstand dan snel verdwijnt. “Maar docenten hebben wel hulp nodig”, zegt De Jong. “Meestal komen ze dan bij mij en ik help ze dan verder met de techniek, want daar zijn ze dan meestal bang voor.”

Dr. Nynke de Jong, is als universitair docent en onderzoeker verbonden aan de vakgroep Health Services Research van de Universiteit Maastricht en heeft jarenlange ervaring met het ontwikkelen van ‘blended’ onderwijs. Zij werkt als onderwijskundig adviseur binnen de faculteit Gezondheidszorg van Zuyd Hogeschool.

Technische en didactische ondersteuning

Training ‘on-the-job’ is noodzakelijk, heeft ze ervaren zowel binnen de Universiteit Maastricht als binnen Zuyd Hogeschool. “De docenten zijn inhoudelijke experts, en dat moet ook zo blijven”, aldus Nynke. Er moet meer technische ondersteuning zijn, bijvoorbeeld over hoe een bepaalde applicatie voor online samenwerken werkt. Daarbij moet echter de didactische ondersteuning niet worden vergeten, geeft ook Judith van Hooijdonk, I-adviseur binnen Zuyd Hogeschool aan. “Het begeleiden van online onderwijsgroepen is niet alleen een kwestie van het programma kennen. Je moet docenten ook instrueren over hoe ze een online sessie het beste kunnen leiden en begeleiden.” Volgens De Jong zou de ondersteuning voor docenten dan ook tweeledig moeten zijn, zowel onderwijskundig als technisch en dit dan het liefst in één persoon verenigd. Helaas blijkt de ondersteuning veelal alleen op technisch vlak te liggen en worden de onderwijskundige aspecten van online leren onderbelicht. “Docenten vragen mij wat ze dan precies met de kennisclip moeten binnen hun lessen. Ze weten nog niet goed hoe ze ICT ondersteunend kunnen laten zijn”, geeft Van Hooijdonk aan. Binnen de Universiteit Maastricht hebben ze een taakgroep eLearning ingericht vanuit de dienst O&O en van Hooijdonk streeft naar een soortgelijke DLWO-groep binnen Zuyd. ‘Instructional designers die zowel de technische kennis, als de didactische knowhow hebben om dit op een verantwoorde manier in te kunnen zetten’. Deze groepen kunnen opleidingen ondersteunen bij het (her)ontwerpen van hun totale curricula of individuele lessen. In het bijzonder onderwijskundige ondersteuning bij de keuze voor bepaalde functionaliteiten is belangrijk: “Eerst het doel, en dan pas de tool”, geeft Nynke aan, “daar is begeleiding bij nodig”. Wanneer docenten kennis hebben van de mogelijkheden die ‘blended’ onderwijsvormen bieden, dan kunnen ze daar een didactisch juiste keuze in maken.

Elkaar inspireren helpt

“En docenten moeten geïnspireerd worden door elkaar”, vindt Van Hooijdonk. Binnen Zuyd zijn er mensen die vooroplopen en die op eigen initiatief aan de slag gaan met ICT en onderwijs en deze zouden de ‘large majority’ moeten inspireren. Volgens van Hooijdonk kunnen we dit alleen bereiken als we meer met elkaar gaan delen.

Binnen Zuyd doen de I-adviseurs dit door wekelijks een digitale nieuwsbrief te versturen en veel te bloggen en 'yammeren' over initiatieven binnen en buiten de organisatie, maar liever nog ziet ze een online community ontstaan van mensen die hun ICT en onderwijservaringen met elkaar delen. "Maar ik begrijp ook wel dat dat op dit moment een brug te ver is", aldus de I-adviseur.

Judith van Hooijdonck werkt als I-adviseur binnen Zuyd Hogeschool. Ze is lid van de werkgroep Blended Learning en community manager voor Zuyd professional met als aandachtspunt Blended Learning.

Professionalisering alleen just-in-time

Hoe moet zo'n professionaliseringstraject er dan uitzien? Docenten moeten eerst 'de basis kennen' om überhaupt te weten wat er mogelijk is op het gebied van ICT en onderwijs, geeft De Jong aan. Het TPACK-spel wordt binnen Zuyd gebruikt als eerste start wanneer opleidingen aan de slag willen met ICT in het onderwijs. Judith van Hooijdonck en de andere I-adviseurs organiseren TPACK-sessies. "Maar wel op aanvraag", geeft ze aan, "na jarenlang allerlei ICT-cursussen te hebben gegeven, heb ik nu wel geleerd dat het alleen werkt als het just-in-time voor docenten is". Docenten maken binnen Zuyd tijdens de BKO (Basis Kwalificatie Onderwijs) kennis met verschillende ICT-toepassingen die binnen het onderwijs ingezet kunnen worden. "Ze moeten geïnspireerd worden door 'best practices', waardoor ze een medium leuk gaan vinden." Het gaat dus om inhoudelijk onderwijs over ICT, maar ook om inspirerende voorbeelden. De onderwijsvormen die binnen de BKO gebruikt worden, zijn de laatste jaren meer 'blended' geworden om docenten hier ook als gebruiker kennis mee te laten maken.

Ontzorgen niet overnemen

Basiskennis is de eerste stap en vervolgens moet er ook ingezet worden op lokale ondersteuning. Per opleiding moet er een key user zijn, een collega-docent op wie docenten kunnen terugvallen. Die online of offline beschikbaar is voor praktische vragen, maar die ook kan helpen met didactische vragen die bij het gebruik van bepaalde functionaliteiten komen kijken. "Iemand die er even naast komt zitten en samen de boel met je inricht", is volgens de experts belangrijk. Ook performance support tools, kunnen behulpzaam zijn. Niet alles hoeft gevraagd te worden, "...even snel iets opzoeken op een duidelijke site met instructiefilmpjes is ook prima", volgens van Hooijdonck. Moeten we docenten dat hele ICT-gedoe niet gewoon uit handen nemen? "Dat zie je binnen sommige hogescholen wel", geeft van Hooijdonck aan, "een groep ondersteuners die alles voor je inrichten en klaar zetten is misschien wel handig op de korte termijn, maar als je doel uiteindelijk is om alle docenten ICT-vaardiger te maken dan schiet je je doel voorbij". Door te doen leer je en zie je steeds meer mogelijkheden om het onderwijs didactisch sterker neer te zetten en het voor studenten inspirerende te maken. Dat is toch uiteindelijk wat we willen!

Bronnen

Visie op de DLWO: uitgangspunten voor de komende jaren. Werkgroep DLWO Zuyd Hogeschool, December 2015.

Interview dr. **Nynke de Jong**, Docent-Onderzoeker Universiteit Maastricht / Onderwijskundige adviseur Zuyd Hogeschool, Maastricht

Interview **Judith van Hooijdonck**, I-adviseur Zuyd Hogeschool, Heerlen

